

influence citizens' perceptions. Without these elements, even well-designed reforms may fail to achieve their intended outcomes due to a lack of public support [9].

Thus, trust in law enforcement agencies should be regarded as a core psychological foundation of civil society stability. It emerges from the interaction of legal, institutional, and psychological factors and requires a comprehensive, multidisciplinary approach. Strengthening trust is not only a matter of legal reform but also a strategic task aimed at ensuring long-term social stability, democratic development, and the protection of human rights. [10]

References:

1. Fukuyama F. Trust: The Social Virtues and the Creation of Prosperity. New York : Free Press, 1995. 457 p.
2. Hardin R. Trust and Trustworthiness. New York : Russell Sage Foundation, 2002. 234 p.
3. Tyler T. R. Why People Obey the Law. Princeton : Princeton University Press, 2006. 299 p.
4. OECD. Trust in Government: Policy Responses to the COVID-19 Pandemic. Paris : OECD Publishing, 2021. 120 p.
5. Transparency International. Corruption Perceptions Index 2023. Berlin : Transparency International, 2024.
6. Skogan W. G. Community Policing: Can It Work? Belmont : Wadsworth Publishing, 2004. 180 p.
7. Putnam R. D. Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community. New York : Simon & Schuster, 2000. 541 p.
8. Bottoms A., Tankebe J. Beyond Procedural Justice: A Dialogic Approach to Legitimacy in Criminal Justice. Journal of Criminal Law and Criminology. 2012. Vol. 102(1). P. 119–170.
9. World Bank. World Development Report 2017: Governance and the Law. Washington : World Bank, 2017. 295 p.
10. European Commission. Standard Eurobarometer 98: Public Opinion in the European Union. Brussels, 2023.

Федорова Людмила Федорівна

Студентка 2 курсу бакалаврату, «Психологія»,

Інститут заочного та дистанційного навчання,

Національна академія внутрішніх справ

Науковий керівник

Ребенок Наталія Олександрівна

доцентка кафедри психології

навчально-наукового інституту права та психології,

Національної академії внутрішніх справ,

кандидатка юридичних наук, доцентка

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ПРАВООХОРОНЦЯМИ В УМОВАХ БОЙОВОГО СТРЕСУ

У сучасних умовах воєнного стану правоохоронна діяльність здійснюється в обставинах підвищеної небезпеки, невизначеності та значного

психоемоційного навантаження. Виконання службових обов'язків у ситуаціях загрози життю, постійної емоційної напруги та дефіциту часу суттєво впливає на процес прийняття рішень працівниками правоохоронних органів. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває дослідження психологічних чинників, що визначають ефективність професійних рішень правоохоронців в умовах бойового стресу.

Бойовий стрес розглядається як комплекс психофізіологічних реакцій особистості на вплив екстремальних чинників службово-бойової діяльності. Як зазначають О. Г. Ступницька та К. В. Тимченко, тривалий вплив бойових стресорів спричиняє зміни у когнітивній сфері, емоційній регуляції та поведінкових реакціях особистості [1]. У правоохоронній діяльності це може проявлятися у зниженні концентрації уваги, порушенні швидкості аналізу інформації, імпульсивності рішень, підвищенні рівня тривожності та професійного виснаження.

Особливістю діяльності правоохоронців у воєнний період є необхідність прийняття рішень в умовах дефіциту часу та високої відповідальності. Помилки у таких ситуаціях можуть мати не лише професійні, а й правові та соціальні наслідки. Саме тому психологічна стійкість, здатність до саморегуляції та контроль емоційних реакцій стають ключовими чинниками ефективної професійної діяльності.

За результатами досліджень О. Г. Ступницької, К. В. Тимченка, Л. Тютюнник, Д. Поп'юка та А. Клочко встановлено, що під впливом хронічного бойового стресу погіршуються когнітивні функції особистості, зокрема здатність до раціонального аналізу ситуації, прогнозування наслідків і оцінки ризиків [1; 2; 4]. У стані психоемоційної напруги правоохоронці частіше схильні до автоматизованих або ситуативних рішень, що знижує ефективність професійної діяльності та підвищує ймовірність помилкових дій.

Важливими психологічними чинниками прийняття рішень є рівень стресостійкості, емоційна стабільність, сформованість навичок самоконтролю, професійний досвід і рівень соціальної підтримки. Як підкреслює В. Алещенко, високий рівень психологічної підготовки сприяє збереженню здатності до адекватного аналізу ситуації навіть в умовах інтенсивного стресового впливу [3].

Окрему роль відіграє психологічна підготовка правоохоронців до діяльності в екстремальних умовах. У сучасних умовах особливої значущості набувають тренінги зі стресостійкості, формування навичок емоційної саморегуляції, розвитку критичного мислення та відпрацювання алгоритмів дій у кризових ситуаціях. Важливим компонентом професійної підготовки має бути також оволодіння навичками надання першої психологічної допомоги, що дозволяє ефективно реагувати на гострі стресові реакції як у колег, так і у цивільного населення, сприяючи стабілізації психоемоційного стану та запобіганню розвитку тяжких психічних наслідків.

З урахуванням викладеного доцільно виокремити такі практичні напрями вдосконалення психологічного забезпечення правоохоронної діяльності в умовах воєнного стану:

1. Впровадження системної психологічної підготовки, що включає регулярні тренінги зі стресостійкості, саморегуляції та прийняття рішень у ситуаціях невизначеності.

2. Формування навичок першої психологічної допомоги як обов'язкового елементу професійної підготовки правоохоронців.

3. Розвиток алгоритмізованого мислення, що передбачає відпрацювання типових сценаріїв дій у кризових ситуаціях з урахуванням правових норм.

4. Організація системи психологічного супроводу, яка включає первинну діагностику, кризове консультування та постстресову реабілітацію.

5. Забезпечення психологічної підтримки в підрозділах, зокрема розвиток взаємопідтримки, командної взаємодії та довіри між співробітниками.

6. Моніторинг психоемоційного стану правоохоронців з метою своєчасного виявлення ризиків професійного вигорання та посттравматичних реакцій.

7. Інтеграція психологічних знань у правозастосовну діяльність, що сприятиме підвищенню обґрунтованості та законності прийнятих рішень.

Отже, бойовий стрес є одним із ключових чинників, що впливає на процес прийняття рішень правоохоронцями в умовах воєнного стану. Його вплив проявляється у трансформації когнітивних процесів, емоційної регуляції та поведінкових стратегій особистості, що може знижувати якість професійних рішень. Підвищення ефективності правоохоронної діяльності в умовах війни потребує комплексного підходу до психологічного забезпечення, який передбачає розвиток стресостійкості, формування навичок саморегуляції, удосконалення професійної підготовки та впровадження системної психосоціальної підтримки.

Список використаних джерел:

1. Ступницька О. Г., Тимченко К. В. Вплив бойового стресу на психоемоційний стан військовослужбовців. *Habitus*. 2025. № 72. С. 125–130.

2. Тютюнник Л., Поп'юк Д. Соціально-психологічні наслідки впливу бойового стресу на військовослужбовців-учасників бойових дій. *Вісник Національного університету оборони України*. 2025. № 4(86). С. 186–193. DOI: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2025-86-4-186-193>

3. Алещенко В. Психологічний супровід військовослужбовців у бойових умовах. *Актуальні проблеми психології*. 2025. URL: <https://apsijournal.com/index.php/psyjournal/article/download/1629/942>

4. Клочко А. Бойовий стрес як детермінанта порушень психічного здоров'я військовослужбовців. *Психологічне здоров'я*. 2024. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/psych-health/article/view/3184>

5. Фактори негативного впливу на психіку військовослужбовця під час виконання бойових навчально-бойових завдань. *Humanities Studies*. 2023. DOI: [https://doi.org/10.31548/hspedagog14\(4\).2023.164-171](https://doi.org/10.31548/hspedagog14(4).2023.164-171)